

svest o tome da je svaki čovek svakom čoveku brat. I tada oholost počinje da rađa mnogobrojnu decu svoju u duhu čovečijem. A imena njene dece jesu ona:

"Ja sam bolji od drugih ljudi,
ja sam jači od drugih ljudi,
ja treba da budem bogatiji od drugih ljudi,
ja treba da pokorim druge sebi,
ja treba da gospodarim drugim,
ja treba da istrebim druge,
ja treba da otmem od drugih, jer sam bolji i jači."

Slično Berdajevu, i Velimirović (1986: 173) drži da je rat opravdan jer pojačava religioznu svest: "Bez sumnje rat pojačava religioznu svest kod čoveka, kao i sva druga stradanja. Pa ipak hrišćanstvo niti prouzrokuje, niti traži, niti se miri sa ratom... I čudo rata popusti Bog radi koristi nevernika, a ne verujućih.

Sada dolazi pitanje: Ako hrišćanstvo ne odobrava rat, zašto ga ne sprečava? Dozvolite mi da odgovorim prosto i iskreno: jer ne može."

Vladika stradalnika se nije zanimao strategijom naoružanog otpora, ali je ispitivao fenomen "heroja" u našem dobu. Tu je uočio da savremenike koji odskaču kvalitetom i vrlinom od sunarodnika, dakako i građanskom neposlušnošću, ne primećujemo. A one koje sagledavamo, pa zbog toga progonimo, činimo negativnim junacima za života moćnika koji ih trpe. Nakon ugasnuća moći vlastodržaca ili njihove smrti, stameni ljudi blistaju u svojoj vrlini, dok progonitelje pamtimo samo kao osporavatelje velikana. Ko je onda heroj današnjice prema merilima Biblije? Za leličkog sveca (1976:99) to je onaj koji trpi, no kome trpljenje ne malaksava ni veru u boga, ni nadu u svetlije dane, ni ljubav prema životu.

3. Pravoslavlje o ratu na prostoru bivše Jugoslavije.